

Internetconsultatieverslag wet versterking lokale publieke omroepen

1. Inleidend

Onderwerp van de consultatie

- Naam: Voorstel van wet tot wijziging van de Mediawet 2008 in verband met de versterking van de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau.
- Van: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- Type voorstel: wetsvoorstel.

Looptijd consultatie

- Startdatum consultatie: 23-12-2024.
- Einddatum consultatie: 23-02-2025.

Doel van het voorstel en de voorgelegde vragen

De regering beoogt met dit wetsvoorstel het fundament van de lokale publieke omroepen fors te verstevigen. Belangstellenden konden tijdens de internetconsultatie hun reactie geven op het wetsvoorstel. Er zijn door de regering geen specifieke vragen gesteld.

Opbrengst van de consultatie

De consultatie heeft ruim veertig reacties opgeleverd. De meeste reacties zijn afkomstig van lokale publieke omroepen en gemeenten. Daarnaast zijn reacties binnen gekomen van, onder andere, koepelorganisaties en belangenbehartigers in de mediasector, in het bijzonder de Stichting NLPO, RPO en VNG, en van individuele burgers.

2. Beeld van binnengekomen reacties

Hieronder wordt een algemeen beeld geschetst van belangrijke punten die in de binnengekomen reacties naar voren kwamen.

Aanleiding van het wetsvoorstel

De regering heeft naar aanleiding van de internetconsultatie de toelichting aangevuld om weer te geven dat er gemeenten zijn die hun lokale publieke omroep, op basis van het richtsnoerbedrag, voldoende of meer dan voldoende bekostigen. Daarbij is tevens aangegeven dat dit niet afdoet aan de noodzaak van het wetsvoorstel wat betreft de wijziging van de financiering.

Overheveling financiering van gemeentefonds naar Rijk en investering

In enkele reacties wordt gepleit voor proportionele financiële en organisatorische verplichtingen voor lokale publieke omroepen in het nieuwe stelsel. De regering is het ermee eens dat de precieze uitwerking van de jaarlijkse begrotings- en verantwoordingscyclus moet passen bij de relatief kleine (financiële) omvang van de lokale publieke omroepen. De artikelsgewijze toelichting op artikel 2.173b is aangevuld om dit punt aandacht te geven.

Schaalvergroting

Er zijn vragen gesteld in verband met de voorgestelde schaalvergroting. De toelichting van het wetsvoorstel is uitgebreid om te expliciteren dat de regering verwacht dat lokale publieke omroepen met een grotere schaal beter in staat zijn om hun maatschappelijke en democratische functies uit te oefenen. Ook is de toelichting uitgebreid om de verwachting te expliciteren dat professionalisering en schaalvergroting hand in hand kunnen gaan met betere inzet en begeleiding van vrijwilligers.

In meerdere reacties wordt er voor gepleit om het voorgestelde maximumaantal van tachtig lokale verzorgingsgebieden los te laten. Dit voorstel is niet

overgenomen. Als beschreven in paragraaf 2.3 van de toelichting bij het wetsvoorstel heeft een proces onder regie van de Stichting NLPO en met betrokkenheid van gemeenten en lokale publieke omroepen een indeling in tachtig verzorgingsgebieden opgeleverd. In verband met de publicatie van dit wetsvoorstel voor de internetconsultatie en de voorgenomen stelselherziening heeft de Stichting NLPO begin 2025 nogmaals een dergelijke procedure ingericht en afgerond. Belanghebbenden konden hierbij inspraak leveren op de indeling in verzorgingsgebieden. Ook bij deze actualisering is uitgekomen op tachtig verzorgingsgebieden.¹ De regering is voornemens om de resultaten van dit proces zoveel mogelijk als uitgangspunt te hanteren bij de voorgenomen vaststelling van de indeling van de verzorgingsgebieden bij algemene maatregel van bestuur.

Wettelijk samenwerkings- en coördinatieorgaan

In de reacties wordt ingegaan op de toekomstige positie van de NLPO in relatie tot de autonomie van individuele lokale publieke omroepen. Dit heeft niet geleid tot aanpassing van het wetsvoorstel. De regering is van mening, als toegelicht in paragraaf 2.4 van het wetsvoorstel, dat het wetsvoorstel de balans houdt tussen de noodzakelijke versteviging van samenhang en coördinatie en het behoud van voldoende autonomie bij lokale publieke omroepen om, binnen die gezamenlijkheid, de publieke mediaopdracht uit te voeren op een manier die aansluit bij hun specifieke lokale verzorgingsgebied.

Verder zijn naar aanleiding van de reacties een aantal aanpassingen doorgevoerd. Ten eerste zijn de onverenigbaarheden met het lidmaatschap van de raad van toezicht of het bestuur van de NLPO uitgebreid. Verder is de maximale omvang van het bestuur van de NLPO teruggebracht van zes naar drie. Ook is de taak van de NLPO in verband met de distributiestructuur geconcretiseerd (zie artikel 2.75, derde lid, onderdeel e, van het wetsvoorstel). Ten slotte is de taak van de raad van toezicht van de NLPO is aangescherpt, zodat duidelijk is dat deze beperkt is tot de NLPO.

Aanscherping van de aanwijzingsprocedure

In meerdere reacties wordt ingegaan op de voorgestelde aanscherping van de aanwijzingsprocedure. De toelichting van de aanwijzingsprocedure is als gevolg van de reacties op enkele punten aangepast. Allereerst zijn de afwegingen bij de voorgestelde criteria en rol van de adviseurs verduidelijkt. De toelichting is eveneens uitgebreid om duidelijk te maken dat het wetsvoorstel niet één of sommige van de criteria of adviezen in een preferente positie ten opzichte van de andere plaatst. Verder is de toelichting aangevuld om uit te leggen dat het bedienen van de verschillende gemeenten in het verzorgingsgebied een onderdeel van het beleidsplan van de aanvrager kan zijn. Tot slot is de toelichting aangepast om te verduidelijken dat de uitvoering van het beleidsplan onderdeel is van de verplichte zelfevaluatie van iedere lokale publieke omroep.

Telecommunicatiewet

Naar aanleiding van de reacties is de toelichting in paragraaf 4.1 over de Telecommunicatiewet uitgebreid om duidelijker weer te geven wat de mogelijkheden voor lokale publieke omroepen in het nieuwe stelsel zullen zijn om aanbod op de radio en televisie te differentiëren voor specifieke doelgroepen of delen van het verzorgingsgebied. De artikelsgewijze toelichting op de aanpassingen in artikel 6.13 van de Mediawet 2008 (ook wel bekend als de must-carry) is eveneens uitgebreid naar aanleiding van deze inbreng.

¹ <https://www.nlpo.nl/nieuws/nlpo-streekkaart-geactualiseerd/>

Evaluatie

In enkele reacties wordt voorgesteld om gemeenten te betrekken bij de evaluatie van het wetsvoorstel. Deze aanbeveling is overgenomen en heeft geleid tot uitbreiding van de toelichting op dit onderdeel.

3. Vervolg

De volgende fase in het wetsvoorstel betreft de advisering door de Raad van State. Daarna volgt behandeling in het parlement. Zoals aangekondigd in de Mediabegrotingsbrief 2025 streeft de regering naar inwerkingtreding van het wetsvoorstel per 1 juli 2026.² De feitelijke start van het stelsel is voorzien na anderhalf overgangsjaar, per 1 januari 2028. De voortgang van het wetsvoorstel is te volgen via de wetgevingskalender.³

²

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/11/20/mediabegrotingsbrief-2025>

³ <https://wetgevingskalender.overheid.nl/Regeling/WGK025408>